

המשתתפים בגיליון זה:

הרב משה גנץ, ת"ד 21, קרית חינוך שעלבים 9978400. moshegn2@gmail.com
הרב הראל דביר, ת"ד 581, יד בנימין 7681200. hareldvir21@gmail.com
הרב זאב וייטמן, אלון שבות 9043000. zeevwe@gmail.com
הרב יעקב זיסברג, קדומים 4485600. machonks.mazkira@gmail.com
הרב יוסף יונה, ניו יורק, ארה"ב. 8323096@gmail.com
הרב עמיחי כנרתי, איתמר, שומרון 4483400. esa@etrog.net.il
הרב אריה כץ, מבוא חורון 9976500. adcatz@gmail.com
הרב פרץ ליון, הקבלן 13/12, ירושלים 9387413. Haya.Levin@teva.co.il
הרב אליהו סולוביצ'יק, הרב לופיאן 9, ירושלים 9742213. bigoschi@gmail.com
הרב אברהם סתיו, אלון שבות 9043000. abstav@gmail.com
הרב יהושע ענבל, שדי חמד 8/6, מודיעין עילית 7181043. yehoshua-i@hotmail.com
הרב ד"ר משה פינצ'וק, נחל מאור 2/1, רמת בית שמש 9962302. moshepinchuk@gmail.com
הרב אלחנן פרינץ, נחל צאלים 12/7, רמת בית שמש 9909006. rabbiprins@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
יקותיאל רוזנפלד, מירון 3, בני ברק 5140249. danykuty@013.net
פרופ' יובל רויכמן, כוכב השחר 9064100. yuvalr@math.biu.ac.il
הרב יוסף שפרונג, הרב קצנלבוגן 81, ירושלים 9387186srulik007@gmail.com

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר

עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל

תנצב"ה

המערכת: ד"ר שמעון בולג, ירושלים | הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות
הרב מיכאל ימר, שעלבים | הרב בועז מרדכי, מבוא חורון | פרופ' זהר עמר, נוה צוף
יהודה פרוידגר, ירושלים

העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 1538-9276664; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il

למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות למכון שלמה אומן

© כל הזכויות שמורות

הַמַּעֲיָן

בתוכן:

2	במסילה נעלה' / דבר העורך .....
3	על כוחם של חכמים ביצירת דינים דאורייתא / הרב משה גנץ .....
10	הרמב"ם על דימוע ועישורייתא דרבי והמספר e / פרופ' יובל רויכמן .....
15	ערך החקלאות והעבודה בארץ ישראל לפי החתם סופר / הרב יעקב זיסברג .....
	מקום לַפְּשֻׁט – פשטה של סוגיה: ריש פרק חומר בקודש במסכת חגיגה /
29	הרב אליהו סלוביציק .....
39	הני כהני, ברכה דידיה הווה, או ברכה דשמיא? / הרב ד"ר משה פינצ'וק .....
49	טיפול בחתך בפנים בשבת – האמנם 'פסיקה אנטי-ערכית' / הרב הראל דביר .....
הלכה ואקטואליה	
54	תועלתנות ומוסר בתכנון מערכת אוטונומית / הרב יוסף שפרונג .....
70	שימוש בשבת במיכל אשפה חכם / הרב אלחנן פרינץ .....
תגובות והערות	
	עוד על יחס הנצי"ב ליישוב הארץ, ועל רבנותו של החזו"א בעיירה סטויבץ /
76	הרב יוסף יונה .....
78	ליישוב מנהג ישראל בברכת 'על המחיה' בפת הבאה בכסנין / הרב פרץ לוין .....
81	'עמוני ומואבי' – מדוע לא הוקדם 'מואבי'? / יקותיאל רוזנפלד .....
זיכרון להולכים	
83	על רבינו ראש הישיבה הרב אביחי רונצקי זצ"ל / הרב עמיחי כנרתי .....
88	דברי פרידה מהרב אלישיב קנוהל זצ"ל בשעת הקבורה / הרב זאב וייטמן .....
על ספרים וסופריהם	
91	על ספר 'חוט שני' הלכות טבילת כלים / הרב יהושע ענבל .....
107	עוד על שו"ת 'אבוא ביתך' / הרב אברהם סתיו; הרב אריה כץ .....
116	נתקבלו במערכת / הרב יואל קטן .....
130	רשימת המאמרים כרך נח .....

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד גיליון 226 • תמוז תשע"ח [נח, ד]

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

במסילה נעלה

גיליון תמוז תשע"ח מופיע כשנראה שהדרך של מדינת ישראל סלולה. הכיוון החיובי כמעט בכל נושא, הצמיחה התורנית והפריחה הכלכלית והמדינית, העלייה המשמעותית ברמת החיים והגידול המרשים באוכלוסיה היהודית בעקבות עליה פנימית ועליה חיצונית, כאשר הבעיות והקשיים נראים מינוריים מול הטוב הגדול, מרגשים. אילו פינו מלא שירה כים אין אנו מספיקים. רק המבט החוצה לעבר אחינו שמעבר לים מעורר דאגה רבה: אלו מהם שאינם קשורים באופן משמעותי לקהילות המחויבות לתורה ולמצוות הולכים ונעלמים לנו, ועתידם נראה מעורפל. בשארית כוחם הציבורי מנסות הקהילות ה'ליברליות' להתערב ביחסי דת ומדינה כאן בארץ, אבל נראה שכמו שעברנו כבר לא פעם לחצים כאלו והתגברנו עליהם נעבור גם את זה. אולם ימי בין המצרים המתקרבים מזכירים לנו שלא לעולם חוסן, ושברגע אחד המצב עלול להתהפך. תשובה ותפילה וצדקה, ריבוי תורה וחינוך ואהבת ישראל אמיתית ומסירות נפש על יישוב ארץ ישראל, רק הם עתידים לשמור על כוחנו ולחזק את ידינו ולהמשיך את השריית השכינה בתוכנו ולקרבונו עוד ועוד אל הגאולה השלמה העומדת ממש אחר כותלנו.

בגיליון מגוון זה משתתפים כרגיל כותבים מכל גוויי אנשי התורה בארץ: הרב גנץ מוותיקי הר"מים בשיבת שעלבים והפרופ' למתמטיקה מאוניברסיטת בר אילן ותושב כוכב השחר שבבנימין יובל רויכמן, הרב זיסברג מקדומים ראש המכון למורים בשיבת קרני שומרון והרב אליהו סולוביצ'יק חוקר תורני ירושלמי, הרב דביר משיבת תורת החיים ביד בנימין והרב שפרונג ממקורביו של הגאון ר' אשר וייס שליט"א, הרב אלחנן פרינץ רב ומחבר מבית שמש והרב יוסף יונה חכם ניו-יורקי, הרב פרץ לוי ת"ח ירושלמי ויקותיאל רוזנפלד איש תורה וספר מבני ברק, הרב עמיחי כנרת ר"מ בשיבת איתמר והרב זאב וייטמן רב תנובה ואלון שבות, הרב יהושע ענבל ראש כולל בקרית ספר, הרב סתיו משיבת הר עציון והרב אריה כץ מאנשי מכון פוע"ה, איש איש מציג את תורתו וחיידושויו, בענייני הלכה או הגות ואגדה, בענווה ובבטחון ובכבוד והערכה הדדיים כראוי לאנשי תורה. 'המעין' ימשיך להיות במה להגיונותיו ולתורותיו של הציבר הרחב הזה ולמגוון הנושאים התורניים שבו הוא עוסק. וכרגיל - סליחה מעשרות המחברים החשובים שלא נמצא בגיליון זה מקום לדבריהם.

ולנו לא נשאר אלא להודות על העבר ועל ההווה ולבקש על העתיד, מכל הלב.

יואל קטן

עורך